

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om forslag til Rådets forordning om kompetence, lovvalg, anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i sager vedrørende formueforholdet mellem ægtefæller

KOM(2011) 126 endelig — 2011/0059 (CNS)

og om forslag til Rådets forordning om kompetence, lovvalg, anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i sager vedrørende de formueretlige retsvirkninger af registrerede partnerskaber

KOM(2011) 127 endelig — 2011/0060 (CNS)

(2011/C 376/16)

Ordfører: **Antonello PEZZINI**

Rådet for Den Europæiske Union besluttede den 26. april 2011 under henvisning til artikel 304 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde at anmode om Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om:

»Forslag til Rådets forordning om kompetence, lovvalg, anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i sager vedrørende formueforholdet mellem ægtefæller«

KOM(2011) 126 endelig – 2011/0059 (CNS)

og om:

»Forslag til Rådets forordning om kompetence, lovvalg, anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i sager vedrørende de formueretlige retsvirkninger af registrerede partnerskaber«

KOM(2011) 127 endelig - 2011/0060 (CNS).

Det forberedende arbejde henvises til Den Faglige Sektion for Beskæftigelse, Sociale og Arbejdsmarkeds-mæssige Spørgsmål og Borgerrettigheder, som vedtog sin udtalelse den 31. august 2011.

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 474. plenarforsamling den 21.-22. september 2011, mødet den 21. september 2011, følgende udtalelse med 156 stemmer for, 3 stemmer imod og 6 hverken for eller imod:

1. Konklusioner og henstillinger

1.1 Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg (EØSU) er enig med Kommissionen i, at der er et behov for at fjerne usikkerhed og diskrimination vedrørende internationale pars ejendomsret, og finder det hensigtsmæssigt at vedtage en lovpakke bestående af to adskilte forordninger om formueforholdet mellem ægtefæller og i registrerede partnerskaber.

1.2 Efter EØSU's opfattelse er kerneværdierne i enhver gældende lovgivning retssikkerhed, forudsigelighed, forenkling og hurtig adgang til effektive retsmidler og retfærdige løsninger til en rimelig pris og inden for et rimeligt tidsrum, hvor kun hensynet til den offentlige orden kan retfærdiggøre undtagelser.

1.3 EØSU finder det ligeledes grundlæggende vigtigt, at lovbestemmelserne på en klar og gennemskelig måde beskytter ikke alene rettigheder vedrørende formueforholdet mellem ægtefæller og i registrerede partnerskaber, men også tredjemands interesser og rettigheder. I denne forbindelse bør det være obligatorisk at foretage lovvalg og valg af retskompetence samtidigt med ægteskabets eller partnerskabets indgåelse.

1.4 EØSU spekulerer på, om det i denne forbindelse ikke ville være muligt at gennemføre en frivillig europæisk ordning,

den såkaldte »28. ordning«, som på lignende vis beskytter internationale par med hensyn til deres formueforhold og formueretlige retsvirkninger.

1.4.1 Dette vil desuden gøre det lettere at anvende voldgift og give udenretlige aftaler retsgyldighed.

1.5 EØSU understreger endnu engang vigtigheden af at sikre en øjeblikkelig eksigibilitet af retsafgørelser, uden at der iværksættes yderligere procedurer, heller ikke i forenklet form, med det formål at begrænse borgernes omkostninger og tidsforbrug samt forenkle retssystemernes administrative byrder.

1.6 EØSU anbefaler, at der iværksættes et system for oplysning og uddannelse af de kompetente retlige myndigheder, praktiserende jurister og borgerne via oprettelse af en interaktiv webportal på alle officielle sprog samt indførelse af udvekslings-systemer for faglig viden og kompetence.

1.7 EØSU anmoder om, at der oprettes et europæisk net af nationale centre for teknisk-juridisk bistand under Agenturet for Grundlæggende Rettigheder for at sikre, at alle par kan udøve deres rettigheder vedrørende deres formueforhold på et velunderrettet grundlag.

1.8 EØSU understreger vigtigheden af at samle de forskellige sager vedrørende arv, skilsmisse, separation og opløsning af formueforholdet ved én enkelt ret.

1.9 Endelig anbefaler EØSU kraftigt, at der sikres fuld overensstemmelse mellem gældende lovgivning, lovgivning, som påtænkes ændret, eller lovgivning, som er under udarbejdelse, for at sikre de europæiske borgere et ensartet, forenklet og anvendeligt regelsæt om formueforhold.

2. Gældende retsregler

2.1 For EØSU er det afgørende at sikre, at borgerne kan bevæge sig frit mellem alle medlemsstater, og at de kan bo, stifte familie og anskaffe sig fast ejendom i hele EU uden vanskeligheder og usikkerhed.

2.2 EU-traktaterne og chartret om grundlæggende rettigheder garanterer retten til fri bevægelighed og ophold, adgang til effektive retsmidler og respekt for de grundlæggende rettigheder, herunder især ejendomsretten, lighed for loven for alle, forbud mod forskelsbehandling, respekt for privatliv og familieliv, retten til at indgå ægteskab og stifte familie i overensstemmelse med de nationale love og retten til en upartisk domstol.

2.3 Borgernes større bevægelighed inden for EU har medført en stigning i »internationale« ægteskaber og partnerskaber, hvor ægtefællerne har hver sit statsborgerskab eller bor i hver sin medlemsstat eller i en medlemsstat, hvor de ikke er statsborgere.

2.4 EØSU er bevidst om vigtigheden af, at sådanne rettigheder effektivt kan udøves i et område uden indre grænser, uanset hvilken form for parforhold der måtte foreligge mellem borgere fra forskellige medlemsstater, og uanset om de opholder sig i en medlemsstat, hvor de ikke er statsborgere. Et sådant ophold er tit forbundet med besiddelse af fast ejendom og/eller løsøre, der befinder sig på flere medlemsstaters område.

2.5 I skrivende stund er der ca. 16 mio. internationale par i Europa. I 2007 havde 13 % (310 000) ud af 2,4 mio. nye ægteskaber et internationalt islæt. Samme år vedrørte 41 000 ud af 211 000 ansøgninger om registrerede partnerskaber i EU internationale par.

2.6 Par af samme køn kan indgå ægteskab i fem af medlemsstaterne (i Nederlandene siden 2001, Belgien siden 2003, Spanien siden 2005, Sverige siden 2009 og Portugal siden 2010), mens »det registrerede partnerskab«, som er en nyere retlig enhed, anerkendes i 14 medlemsstater⁽¹⁾. I alle disse 14 lande er det lovligt for par af samme køn at indgå i et registreret partnerskab, mens et registreret partnerskab såvel mellem

personer af samme køn som mellem personer af forskelligt køn kun er tilladt i Belgien, Frankrig, Luxembourg og Nederlandene.

2.7 I 2006 anmodede Kommissionen EØSU om at afgive en udtalelse om sin grønbog om lovkonfliktregler i sager vedrørende formueforholdet mellem ægtefæller, og udvalget bifaldt⁽²⁾ generelt ændringerne til forordning (EF) nr. 2201/2003, som udvidede kompetencespørgsmålet og lovvalgsreglerne, og foreslog, at ændringerne på disse punkter anvendtes til fuldstændiggørelse af en forordning vedrørende anerkendelsen af retsafgørelser inden for ægteskabsager og sager om forældremyndighed. EØSU har allerede udtalt sig om grønbogen om skilsmisse, som vedrører retskompetence og lovvalg, og henviser til denne meget detaljerede udtalelse⁽³⁾.

2.8 Udvalget har også overvejet, om det er hensigtsmæssigt at behandle delingen af fælles formuegoder (fast ejendom, løsøre og andre formueretlige rettigheder) separat ved at udvide den personkreds, der er omfattet af anvendelsesområdet for denne deling, til også at omfatte ugifte par (som ligeledes kan have børn sammen).

2.9 Det havde muligvis været mere logisk først at behandle alle følgerne af opløsningen af et ægteskab og dernæst i en ny forordning at behandle samtlige følger af separationen mellem ugifte par, som lever i et registreret partnerskab.

2.10 Dette havde sandsynligvis styrket klarheden og forståelsen, for så vidt angår lovvalget, og lettet anerkendelsen af de retsafgørelser, der ofte regulerer alle betingelser for og virkninger af skilsmisse og separation i én endelig dom.

2.11 På grund af de særlige karakteristika ved henholdsvis ægteskab og registreret partnerskab og givet, at der kan være lovgivningsmæssige forskelle mellem disse samlivsformer, er EØSU enig i det hensigtsmæssige i at have to forskellige juridiske værktøjer: en forordning om kompetence, lovvalg, anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i sager vedrørende formueforholdet mellem ægtefæller og en anden forordning om kompetence, lovvalg, anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i sager vedrørende de formueretlige retsvirkninger af registrerede partnerskaber.

2.12 EØSU ønsker at vide, om det er hensigtsmæssigt at iværksætte en samlet udarbejdelse af et enkelt værktøj i form af en frivillig europæisk ordning (»den 28. ordning«)⁽⁴⁾, som par – der har indgået ægteskab eller et registreret partnerskab – frivilligt kan beslutte sig for at tiltræde uden nogen form for diskrimination. En løsning på dette problem kan muligvis findes i den fransk-tyske aftale om indførelse af en fælles ordning vedrørende formueforhold mellem ægtefæller⁽⁵⁾.

⁽¹⁾ Belgien, Danmark, Finland, Frankrig, Irland, Luxembourg, Nederlandene, Slovenien, Storbritannien, Sverige, Tjekkiet, Tyskland, Ungarn og Østrig.

⁽²⁾ EUT C 325 af 30.12.2006, s. 71.

⁽³⁾ EUT C 24 af 31.1.2006, s. 20.

⁽⁴⁾ EUT C 21 af 21.1.2011, s. 26.

⁽⁵⁾ Se Frankrig – Ministerrådet den 23. marts 2011.

2.12.1 De formueretlige aspekter ved ægteskab og registrerede partnerskaber behandles som regel ikke som tvistemål. EØSU mener derfor, at det ville være fordelagtigt at indsætte nogle bestemmelser i den 28. ordning om gyldigheden af udenretlige voldgiftsaftaler⁽⁶⁾, hvilket vil give de europæiske borgere betydelige fordele.

2.13 Efter EØSU's opfattelse bør begge værktøjer sikre:

- forudsigelighed og retssikkerhed takket være klare og ens regler;
- sammenhæng i det civile retlige samarbejde, især familieretten;
- automatisk anerkendelse og fuldbyrdelse af afgørelser via en ensartet og forenklet procedure, der giver domme om anerkendelse og fuldbyrdelse af afgørelser fri bevægelighed uden fuldbyrdelsesprocedure;
- harmonisering af kompetencereglerne, hvor lovvalget betyder, at samme værneting kan behandle alle aspekter af et pars forhold. Det bør være obligatorisk for parrene at foretage lovvalg;
- fastsættelse af et lettilgængeligt og sammenhængende retsgrundlag, som samler og harmoniserer terminologien inden for alle emner og begreber samt krav om tilsvarende regler for alle emner (f.eks. verserende sager, værnetingsaftaler osv.).

3. Kommissionens forslag

3.1 I sin rapport om unionsborgerskab 2010: »Afskaffelse af hindringerne for unionsborgernes rettigheder«⁽⁷⁾ fastslår Kommissionen, at der hersker usikkerhed om internationale pars ejendomsrettigheder, og at dette er en af de væsentligste hindringer, unionsborgere fortsat støder på i deres dagligdag, når de udøver deres rettigheder.

3.2 Kommissionens forslag har hjemmel i artikel 81, stk. 3, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde.

3.3 Kommissionen har forelagt to initiativer for Rådet om, hvilken lov der skal anvendes på internationale pars ejendomsrettigheder: det første vedrører fastlæggelse af lovvalg og anerkendelse og fuldbyrdelse af afgørelser i sager om formueforholdet mellem ægtefæller, mens det andet vedrører den samme problematik for de formueretlige retsvirkninger af registrerede partnerskaber.

3.4 Hensigten med Kommissionens forslag er at bygge bro mellem EU's forskellige retsordener og lette internationale pars liv uden at harmonisere eller ændre medlemsstaternes grundlæggende lovgivning om ægteskab eller registrerede partnerskaber, men med det formål at:

- give internationale ægtepar mulighed for selv at vælge, hvilken lov der skal gælde for deres fælles formuegoder ved en ægtefælles død eller skilsmisse;
- øge retssikkerheden for de registrerede partnerskaber med et internationalt islæt, således at formuegoder for par, der lever i et registreret partnerskab, som hovedregel er underlagt lovgivningen i det land, hvor partnerskabet er blevet registreret;
- øge retssikkerheden for internationale par (der er gift eller er i et registreret partnerskab) ved at indføre et sammenhængende regelsæt til fastsættelse af den kompetente domstol og lovvalgsreglerne baseret på et hierarki af objektive tilknytningskriterier;
- forbedre forudsigeligheden for de internationale par ved en forenklet procedure for anerkendelse af afgørelser og retsakter i hele EU med mulighed for, at borgerne kan anlægge forskellige former for retssager ved én enkelt domstol.

3.5 Forslagene omfatter også oprettelse af en hjemmeside i »European Judicial Network in civil and commercial matters« for de eksisterende registre vedrørende formueforholdet mellem ægtefæller og de nationale bestemmelser.

3.6 Efter høringen af Europa-Parlamentet skal forslagene godkendes enstemmigt af Ministerrådet.

4. Generelle bemærkninger

4.1 EØSU finder det hensigtsmæssigt, at valget af, hvilken lov der skal gælde for gifte par, foretages ved ægteskabets indgåelse, så man undgår, at der kan vælges en lov, som ægteparret ikke har nogen retlig tilknytning til. For allerede indgåede ægteskabers vedkommende bør der derimod for de tilfælde, hvor der ikke er foretaget noget lovvalg, opstilles en liste med objektive tilknytningskriterier til fastsættelse af lovvalgsreglerne svarende til det vedtagne system i den seneste forordning »Rom III«⁽⁸⁾.

4.1.1 Ifølge EØSU vil indførelse af regler, der giver ægtefæller en begrænset mulighed for at foretage lovvalg, forstærke retssikkerheden og give de berørte parter et vist spillerum ved valg af den lov, der skal gælde for deres formuegoder, og derved samtidig sikre, at tredjemand's interesser beskyttes.

4.1.2 I tilfældet med registrerede partnerskaber er det lovgivningen i den medlemsstat, hvor registreringen finder sted, der gælder.

4.1.3 EØSU fremhæver behovet for et passende og klart informationssystem om lovvalgsreglerne som omhandlet i Rådets forordning (EU) nr. 1259/2010 og forslag til Rådets forordning i KOM(2011) 126 endelig, så parrene kan være helt på det rene med skilsmisselovgivningen og de formueretlige forbindelser.

⁽⁶⁾ Forslag fra det italienske justitsministerium samt Domstolen, dom West Tankers, AFF.C- 185/07, præmis 26, om voldgiftsklausulens gyldighed.

⁽⁷⁾ Vedtaget den 27. oktober 2010.

⁽⁸⁾ Se Rådets forordning (EU) nr. 1259/2010 af 20. december 2010, EUT L 343 af 29.12.2010, s. 10.

4.1.4 EØSU har retssikkerhed som prioritet og ser det som et problem, at et par i deres lovvalg vedrørende deres formueforhold kan vælge en anden lov end den, der gælder i det land, hvor deres formuegoder reelt befinder sig.

4.1.4.1 Med henblik på at garantere retssikkerheden og samtidig ægtefællernes ret til fastholdelse af værdien af løsøre og fast ejendom vil det efter EØSU's opfattelse være hensigtsmæssigt, at der foretages en rimelig bedømmelse af formuen på det tidspunkt, hvor ægteskabet indgås, samt på det tidspunkt hvor en separation eller skilsmisse finder sted.

4.1.4.2 EØSU ser gerne, at det i ethvert dokument om formuegoderne anføres, hvilken lov ægteparret har valgt: dette er særligt vigtigt, når der er tale om anparter og selskabsandele, livsforsikringer, pensionsfonde osv.

4.1.5 EØSU peger på problemet med den reelle indvirkning på tredjemand, som kan opstå i tilfælde, hvor der ikke er sammenfald mellem lovvalget for formueforholdet og den lov, der gælder dér, hvor formuegodet reelt er placeret, eventuelt uden for EU.

4.2 EØSU anser det for vigtigt at overvinde problemerne i forbindelse med anerkendelse af retsafgørelser og officielt bekræftede dokumenter, som vil betyde fremskridt med hensyn til omkostningsbesparelser og hurtigere anerkendelse af retsafgørelser, samtidig med at man undgår at skulle gå til retten i forskellige medlemsstater.

4.3 Kompetencereglerne vedrørende opløsning af formueforhold vil udvide kompetencen i den domstol, der behandler skilsmissemis eller arvespørgsmålet, til anliggender, der også vedrører formueforholdets opløsning. Det ville give større retssikkerhed for borgerne, da den domstol, der behandler skilsmissemis eller arvespørgsmålet, også vil tage sig af opløsningen af formueforholdet.

4.3.1 EØSU er bekymret for et eventuelt misforhold mellem den tid, det tager at tilpasse de interne ordninger i de enkelte medlemsstater, og ikrafttrædelsesdatoen for forordningerne om formueforhold.

4.4 EØSU anser det for absolut nødvendigt at sikre fri udveksling af retsafgørelser gennem en automatisk anerkendelse af disse i hele EU og fuldbyrdelse af dem efter en ensartet, forenklet procedure med henblik på at skabe den nødvendige sammenhæng i samarbejdet på det civilretlige område.

4.5 EØSU mener, at det generelle mål bør være at få skabt nogle retlige rammer, der har en konsekvent struktur og er let tilgængelige, og er af den opfattelse, at der i dette øjemed bør ske en ensretning og harmonisering af terminologien på alle områder og af alle begreber og krav om lignende regler på alle områder (f.eks. verserende sager, værnetingsaftaler, sædvanlig bopæl osv.).

4.6 Det er efter EØSU's mening lige så vigtigt at muliggøre anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser og fri udveksling af disse i det indre marked uden anvendelse af *exequatur*-proceduren, således som det foreslås⁽⁹⁾ for retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område i henhold til Rådets forordning (EF) nr. 44/2001. De eneste undtagelser herfra bør være dem, som følger af hensynet til den offentlige orden og overholdelsen af chartret om grundlæggende rettigheder.

4.7 EØSU er enig i, at det er hensigtsmæssigt at samle de forskellige sager vedrørende skilsmisse, separation og opløsning af formueforholdet mellem ægtefæller ved én enkelt ret. De retter, der har kompetence på disse områder, er de samme, som er fastlagt i »Bruxelles IIa«-forordningen.

4.7.1 EØSU understreger vigtigheden af at undgå parallelle procedurer og anvendelse af fundamentalt forskellige love på ægtepars eller registrerede partners formuegoder.

4.8 EØSU mener, at det er af afgørende betydning, at der på EU-plan gøres en indsats for at uddanne de ansatte i de offentlige myndigheder med kompetence på området samt de praktiserende jurister, som skal anvende de nye lovgivningsmæssige rammer om formueforholdet mellem ægtefæller og par, som lever i registrerede partnerskaber.

4.9 Det er vigtigt at give ægtepar og registrerede par tilstrækkelig oplysning om følgerne af lovvalget vedrørende formueforholdet i tilfælde af flytning, især hvis de vælger en anden ordning end den, der gælder dér, hvor formuegoderne er placeret.

4.10 Konklusionerne fra mødet i Rådet (retlige og indre anliggender) den 24. og 25. februar 2011 anerkender, »at der også bør tages hensyn til respekten for de grundlæggende rettigheder i forbindelse med affattelsen af retsakter, der ikke vedtages efter en lovgivningsprocedure«⁽¹⁰⁾. EØSU mener, at Agenturet for Grundlæggende Rettigheder kan og bør spille en aktiv rolle i ydelsen af teknisk-juridisk bistand til ægtepar og registrerede par, så de kan gøre effektiv brug af deres rettigheder.

5. Særlige bemærkninger

5.1 Foreslåede bestemmelser om formueforholdet mellem ægtefæller

5.1.1 EØSU bifalder **fastlæggelsen af formueforholdet mellem ægtefæller**, som omfatter aspekterne vedrørende såvel den daglige forvaltning af ægtefællernes formuegoder som opløsningen af formueforholdet mellem dem uden at berøre de tingslige rettigheder vedrørende et formuegode, klassificeringen af sådanne formuegoder og rettigheder og fastsættelsen af indehaverens særlige rettigheder som følge deraf. De eneste undtagelser, der kan komme på tale, er »ordre public«-undtagelser i henhold til medlemsstaternes lovgivning.

⁽⁹⁾ Se KOM(2010) 748 endelig.

⁽¹⁰⁾ Se Rådets konklusioner om den rolle, Rådet for Den Europæiske Union skal spille med hensyn til at sikre en effektiv gennemførelse af Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder, den 24.-25. februar 2011.

5.1.2 EØSU er stærkt optaget af at sikre sammenhæng på kompetenceområdet mellem ordningerne i henhold til forordning nr. 1259/2010 (skilsmisse og separation), ordningerne i henhold til forordning nr. 2201/2003 (ægteskabssager) og de ordninger, der foreslås indført med forslaget til forordning om formueforholdet mellem ægtefæller (se kapitel II, art. 4 og 5, og kapitel III, art. 15-18).

5.1.2.1 Ifølge EØSU vil forskellige ordninger for de forskellige sagstyper – som overlades til parternes frie valg – skabe for stor kompleksitet, som vil kunne føre til konflikter om domstolskompetence med deraf følgende forsinkelser og ekstra sagsomkostninger. EØSU anser det for hensigtsmæssigt, at værnetinget bliver fastlagt ved ægteskabets indgåelse.

5.1.3 EØSU mener, at princippet om gensidig anerkendelse i forbindelse med fri udveksling af retsafgørelser, officielt bekræftede dokumenter og retsforlig vedrørende formueforholdet mellem ægtefæller bør indebære, at der ikke kan stilles krav om yderligere procedurer end de foreslåede. Enhver form for *exequator*procedur (se Bruxelles I og II-forordningerne) ville medføre endnu flere omkostninger og trække sagerne i langdrag.

5.1.4 Begge forordningers artikel 4: Det bør efter EØSU's mening ikke overlades til ægtefællernes samtykke, hvorvidt den ret, der har kompetence til at behandle opløsning eller omstødning af ægteskab, også får kompetence til at behandle formueforholdet i relation til sådanne sager.

5.2 *Foreslåede bestemmelser om formueretlige retsvirkninger af registrerede partnerskaber*

5.2.1 Det er efter EØSU's mening absolut nødvendigt at tage de særlige karakteristika ved registrerede partnerskaber med i betragtning ved fastlæggelsen af de retlige konsekvenser for par, der har registreret deres partnerskab, hvad angår selve formueforholdet mellem parterne og over for tredjemand.

5.2.2 Med hensyn til bestemmelserne i kapitel III i forslaget til forordning nr. 127/2011 (registrerede partnerskaber) frygter EØSU, at den anførte ordning kan stride mod de gældende bestemmelser på det sted, hvor formuegoderne reelt befinder sig.

5.2.3 I betragtning af forskellene mellem de ordninger, der gælder i de lande, som anerkender registrerede partnerskaber, ville det være hensigtsmæssigt at harmonisere informationssystemerne og bestemmelserne om offentliggørelse og gyldighed over for tredjemand af registrerede partnerskaberes rettigheder vedrørende deres formuegoder for derigennem bedre at sikre deres og tredjemands rettigheder, især når formuegoderne befinder sig i lande, som ikke anerkender registrerede partnerskaber.

5.3 *Adgang til oplysninger om medlemsstaternes lovgivning om formueforhold*

5.3.1 EØSU understreger, hvor vigtigt det er at sikre passende adgang til oplysninger først og fremmest for ægtefæller og parter i registrerede partnerskaber, men også for de kompetente retlige myndigheder og praktiserende jurister ved hjælp af praktiske vejledninger på de officielle EU-sprog og oprettelse af et websted på alle EU's officielle sprog.

5.3.2 Der er efter EØSU's mening et uomgængeligt behov for et uddannelsesprogram for de retlige myndigheder og for retssystemets aktører og brugere, som bør ledsages af initiativer til udveksling af erfaringer for at sikre et passende fagligt niveau og et udbredt kendskab til de relevante bestemmelser i de enkelte medlemsstater.

5.3.3 EØSU anmoder om, at der oprettes et europæisk net af nationale centre for teknisk-juridisk bistand under Agenturet for Grundlæggende Rettigheder for at sikre, at par, der er gift eller har registreret deres partnerskab, gratis kan udøve deres rettigheder vedrørende deres formueforhold på et velunderrettet grundlag.

Bruxelles, den 21. september 2011

Staffan NILSSON

Formand

for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg